

PHD-ÉRTEKEZÉS TÉZISEI
Földtudományok Doktori Iskola

***Az „Egy övezet, egy út”
és a kínai geopolitikai gondolkodás***

Horváth Levente
Pécsi Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Témavezetők:
Prof. Dr. Dövényi Zoltán DSc.,
Pécsi Tudományegyetem, TTK

Dr. habil. Salát Gergely PhD.,
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, BTK

Pécs, 2021

I. BEVEZETÉS

A 21. század kezdetén az új világrend kialakulását láthatjuk, tapasztalhatjuk. Az elmúlt évek nemzetközi politikai hírei az USA és a reneszánszát élő Kína surlódásairól, kereskedelmi háborúiról, konfliktusairól, továbbá az atlanti korszakot felváltó eurázsiai korszakról szólnak, doktori értekezésem írásakor pedig még a koronavírus világjárványtól is hangosak.

A nyugati narratívát jól ismerjük, de a kínai észjárásról és a geopolitikai gondolkodásmódról keveset hallhatunk a témában. Kína politikai és gazdasági megerősödésével egyre több tanulmány készül Kína nemzetközi politikájáról, határproblémáiról, szigetvitáiról a Dél-kínai-tengeren és „*gazdasági gyarmatosításáról*” az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés jegyében, amelyek mind a kínai geopolitika kiemelkedő pontjai. Azonban a legtöbb szerző kínai nyelvtudás és kulturális ismeretek nélkül kezd bele tanulmányok megírásába, nyugati gondolkodással, terminológiákkal és definíciókkal vizsgál egy 5000 éves kultúrával rendelkező, a nyugatitól teljesen eltérő földrajzi, történelmi és kulturális háttérrel rendelkező országot. Mivel az „*Egy övezet, egy út*” egy kínai kezdeményezés, mindenképp érdemes kínai „*szemüvegen*” keresztül is megvizsgálni, megérteni a mögötte meghúzódó stratégiát.

A magyar Kína-szakértők jelentős része is kínai nyelvtudás nélkül, a Kínával ellenséges amerikai és nyugat-európai kutatások és cikkek alapján boncolgatja Kína geopolitikai törekvéseit. Kutatásomban Kínában töltött 12 évem során megszerzett kínai nyelvtudásomat, kínai kultúra-, hely- és gondolkodásismeretemet felhasználva a fentebb említett szakmai hiányosságokat igyekszem ellensúlyozni. Kína egyik vezető egyetemén, a sanghaji Fudan Egyetemen végeztem rektori kitüntetéssel egyetemi tanulmányaimat kínai nyelven, majd Magyarország sanghaji főkonzuljaként, később a Magyar Nemzeti Bank elnöki főtanácsadójaként még közelebbről is szemtanúja lehettem az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés kialakulásának és formálódásának Kínában. Ezen tapasztalataimat, ismereteimet és kutatásaimat felhasználva, kínai forrásokra támaszkodva értekezésemmel új geostratégiai szemlélettel újítást igyekszem behozni a jelenlegi magyarországi Kína-kutatások világába, új nézőpontokkal újítom meg az eddigi kutatási eredményeket, amelynek keretében egy kínai kezdeményezésről és a kínai geopolitikai gondolkodásról nemcsak a nagy gyarmatosító és háborúzó nyugati államok szemszögéből, hanem a konfuciuszi tanításokon alapuló, 5000 éves kultúrával rendelkező, másokat nem leigázó fél szemszögéből is megvizsgálom a 21. század egyik legnagyobb multilaterális együttműködését.

A kutatásomat főképp kínai szakirodalomra alapoztam, de emellett természetesen nem hanyagoltam el a nyugati és magyar kutatók munkásságát sem. PhD értekezésemben először bemutatom az „*Egy övezet, egy út*” meghirdetését és annak alapjait, majd a hipotéziseim mentén vizsgálom a kínai kezdeményezés történelmi előzményeit és annak magyar vonatkozásait, továbbá a kínai geopolitikai gondolkodásmód gyökereit és annak fejlődését, amely alap lesz az „*Egy övezet, egy út*” egyes politikai törekvéseinek megértéséhez.

II. CÉLKITŰZÉSEK

A disszertáció célja, hogy részletesen ismertesse az „*Egy övezet, egy út*” kínai kezdeményezést, amelyről eddig átfogó, magyar nyelvű könyv, doktori értekezés nem készült, azonban szinte mindennap olvashatunk a napi sajtóban a kínai kezdeményezéssel kapcsolatos hírekről. Emellett kiemelt cél az is, hogy betekintést adjon a kínai geopolitikai gondolkodásmódba és „*kínai szemmel*” is megvizsgáljuk a kínai nemzetközi együttműködést, összehasonlítva az eddigi nyugati értelmezéssel.

Az alábbi hipotézisekkel foglalkozom a kutatás során, és ezek mentén mutatom be az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés történelmi és filozófia háttérét, kialakulását, jelenlegi helyzetét és jövőbeli irányait:

- 1. Az „*Egy övezet, egy út*” nem egy spontán, hirtelen jött nagyszabású kezdeményezés, hanem a kínaiakra jellemző megfontolt, előre megtervezett és gondosan felépített stratégia következő lépcsőfoka.**
- 2. Az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés mögött megtalálható a kínai geopolitikai gondolkodásmód, amely a kínai ókori bölcsesektől, stratégiáktól ered.**
- 3. Az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés nem egy agresszív geopolitikai törekvés, és nem is célja, hogy Kína egyeduralomra törő hegemon nagyhatalom legyen. Sokkal inkább az USA-val játszott „*weiqi*” játék eszköze.**
- 4. Kína „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezése inkább lehetőségek tárháza, mint veszély forrása. Nem jelent veszélyt mindenkire, csak a Nyugat félti a hatalmát, ezért démonizálja Kínát negatív kommunikációval.**

III. KUTATÁSI MÓDSZEREK

Az „*Egy övezet, egy út*” kínai kezdeményezés friss témának számít, a Kínai Népköztársaság 2015-ben hirdette meg a globális együttműködést. A kutatási téma jellegéből kifolyólag a tanulmányomban felállított hipotéziseken keresztüli deduktív bizonyítás primer és szekunder analíziseken alapszik.

1. Primer analízis

Az eddigi Kínában folytatott tanulmányaimból és munkáimból kifolyólag primer kutatást tudtam végezni a témával kapcsolatban. A sanghaji Fudan Egyetemen folytatott egyetemi tanulmányaim során, továbbá Magyarország sanghaji főkonzuljaként és a Magyar Nemzeti Bank elnöki főtanácsadójaként munkám során lehetőségem volt személyesen megtapasztalni az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés megszületését és fejlődését.

2. Szekunder analízis

Könyvek és tanulmányok előzetes feltérképezését, feldolgozását és a hipotézisek felállítását követően további szekunder kutatásokat végeztem Kínában és Magyarországon. Emellett az elérhető kormányzati dokumentumokat is tanulmányoztam, mint a Kínai Népköztársaság

Külgügyminisztériumának, Gazdasági Minisztériumának és a kínai kormány által létrehozott „Egy övezet, egy út” kezdeményezés hivatalos honlapján publikált kormányzati anyagokat, továbbá feldolgoztam a Kínai Népköztársaság Külgügyminisztériuma, Gazdasági Minisztériuma és a Kínai Központi Statisztikai Hivatal által közreadott vonatkozó adatbázisokat és statisztikákat, hogy az értekezésben megfogalmazottak a kínai kormány hivatalos álláspontját is figyelembe vegyék.

Szekunder analízis során a kutatási téma friss mivoltából kifolyólag a kínai, amerikai, európai és magyar think tank-ek tanulmányait, továbbá a szakmai folyóiratok és a különböző újságok nyomtatott és online híreit, cikkeit is felhasználtam.

IV. AZ EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

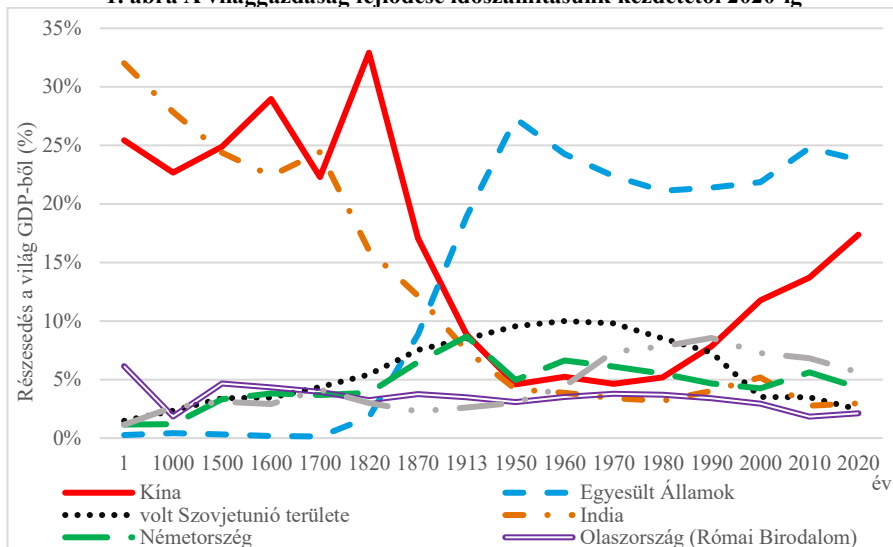
A kutatásom lezárásaként és a végkövetkeztetések levonásához a disszertációm elején felállított hipotéziseken keresztül mutatom be a kutatási eredményeimet, és ezt követően fogalmazom meg a végső konklúziót:

1. Az „Egy övezet, egy út” nem egy spontán, hirtelen jött nagyszabású kezdeményezés, hanem a kínaiakra jellemző megfontolt, előre megtervezett és gondosan felépített stratégia következő lépcsőfoka.

A hipotézisemre a disszertációnak az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés történelmi, politikai és gazdasági előzményeit bemutató fejezetein keresztül adom meg a választ. Történelmi szempontból kimutatom, hogy Kína 5000 éves történelme során folyamatosan vezető szerepet töltött be a világgazdaságban, a globális GDP 20–30%-át Kína adta, egészen a nyugati országok erőszakos megjelenéséig (1. ábra). Az ópiumháborút követő száz év Kínának hanyatlást és kaotikus viszonyokat hozott, és csak 1949-ben tudta újra egy erős kormányzati hatalom egyesíteni az európai méretű országot. A Kínai Népköztársaság az amerikai és szovjet hidegháború kezdetekor jött létre, amely rögtön választás elé állította Kínát. Azonban Kína hamarosan egy harmadik utat választott, és megkezdte az egyensúlyozást a világhatalmak között. Míg kezdetben ideológiai okokból a Szovjetunió oldalára állt, később geopolitikai megfontolásból eltávolodott a szovjet nagyhatalomtól és az USA-val kezdett kiépíteni szoros kapcsolatot. A maói korszak után kezdetben nem a nemzetközi kapcsolatok, hanem a „reform és nyitás” politika alapozta meg Kína felemelkedését. 1978 óta Kína azért küzd, hogy visszaszerezze méltó helyét a világgazdaságban. Teng Hsziao-ping iránymutatása szerint a helyzet folyamatos tanulmányozásával, szerényen, háttérbe vonulva, de szorgos munkával hajtották végre a gazdasági reformokat, illetve a nyitás politikát. A „24 írásjegyes jótanács szellemében” nem törekedtek hegemon uralomra, végezték munkájukat és kivárták a megfelelő pillanatot.

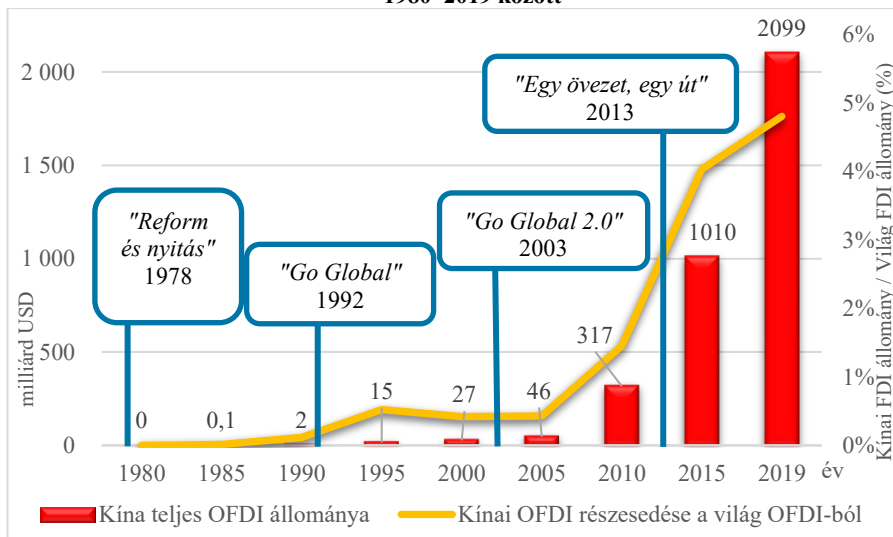
A 2008-as világgazdasági válság idején Kína már az egyik vezető gazdasági nagyhatalom volt, mert a „reform és nyitás” politika meghirdetése óta megerősödött a gazdasága, felépült az infrastruktúrahálózata és szoros nemzetközi kapcsolatokat alakított ki. Az egész világon nagy gazdasági visszaesést okozott az USA-ból indult gazdasági világválság, de Kína stabilan átvészelte, és a távol-keleti óriás további gazdasági fejlődésének köszönhetően tudott a világ talpra állni. A válságot megelőzően már kezdett csökkenni az USA relatív hatalma a világgazdaságban, és Kína egyre erősebb lett.

1. ábra A világgazdaság fejlődése idősámításunk kezdetétől 2020-ig

Forrás: saját szerkesztés Angus Maddison „*Historical Statistics of the World Economy*” és a World Bank adatbázisa alapján

2. ábra Kína külföldre irányuló működőtőke-állományának változása 1980–2019 között

Forrás: saját szerkesztés az UNCTAD által 1990–2020 között kiadott „*World Investment Report*” statisztikái alapján

2008-ban, a világgazdasági válság idején Xi Jinping már a Kínai Népköztársaság alelnökéként volt jelen Kína vezetésében, majd 2013-tól a Kínai Népköztársaság államfőjeként, a párt vezetőjeként és a Központi Katonai Bizottság elnökeként irányította Kínát. Xi Jinping államfő 2013-ban meghirdette az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezést, amely a közel 40 éve dübörgő kínai gazdaságra épülve, a világra kiterjedő multilaterális kapcsolatokat összevonva, megfelelően kiépített kínai infrastruktúrán alapulva indult el – mai ismereteink szerint – a megfelelő időben, megfelelő politikai, gazdasági környezetben (2. ábra).

Tehát a hipotézisem, miszerint az „*Egy övezet, egy út*” nem egy hirtelen jött nagyszabású kezdeményezés, hanem a kínaiakra jellemző megfontolt, előre megtervezett és gondosan felépített stratégia következő lépcsőfoka, helyállónak bizonyult. Kína az elmúlt negyven évben gondos stratégia mentén építette fel az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezést, amely inkább egy nagyszabású vízió, mint egy konkrét intézkedési terv. Ez a nagyszabású stratégia foglalja össze az elmúlt negyven év bel- és külpolitikáját, amellyel egy új korszakot indított el nemcsak Kínában vagy a régióban, de az egész világon.

2. Az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés mögött megtalálható a kínai geopolitikai gondolkodásmód, amely a kínai ókori bölcséktől, stratégiáktól ered.

Második hipotézisemre a disszertációnak a kínai geopolitikai gondolkodásmód bemutatásával és felfedezésével kapcsolatos fejezetében kerestem a választ. Kína nemzetközi előretörése egyre inkább a nyugati szakirodalom kedvelt témája, azonban a legtöbb kutató kínai nyelvtudás nélkül a nyugati, angolszász könyvekre és művekre támaszkodik vagy éppen a kínai művek angol nyelvű fordítására. Magyarországon is a legtöbb lefordított mű angol fordításból készült, ami azt eredményezi, hogy a fordítók a kínai kultúra és gondolkodásmód ismerete nélkül, harmadik nyelvből fordítanak tovább magyarrá kínai írásokat.

A kutatásom során fontosnak tartottam, hogy megvizsgáljam, egyrészt hat-e a jelenlegi kínai kultúrára és külpolitikára az ókori bölcsék, stratégiák tanítása, továbbá, hogy Kínában létezik-e egyáltalán geopolitikai gondolkodás. A kínai geopolitikai gondolkodást bemutató fejezetben részletesen kifejtettem a kínai kutatók által rendszerezett kínai geopolitikai fejlődést, amelyet a kínai ókori művekből vett idézetekkel támasztottam alá, továbbá összehasonlítottam a nyugati geopolitika fejlődésével (1. táblázat). A kutatásom során kiderült, hogy Kínában már Kr. e. 1000 évvel a stratégiák megalapozták a kínai geopolitikai gondolkodásmódot, amelyet a későbbiekben a híres ókori kínai filozófusok és stratégiák tovább fejlesztettek és írott formában is meghagytak az utókoroknak.

A kínai ókori művek üzenete, a leírt stratégiák a mai napig hasznosíthatók a nemzetközi politikában. Ahogy vázoltam, a kínai vezetők alkalmazzák is a több ezer éves stratégiákat, így az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezésben, de a teljes külpolitikában is fellelhetők az ókori tanítások nyomai. A kínai külpolitikában nagyban érződik a stratégiák és bölcsék által hangsúlyozott – hierarchián alapuló – békés együttélés, kölcsönös tisztelet, harmónia, kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés, amelyek az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés, de a teljes külpolitika alapételei is lettek.

A hipotézisem, miszerint az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés mögött megtalálható a kínai geopolitikai gondolkodásmód, amely a kínai ókori bölcséktől, stratégiáktól ered, mindezek alapján megalapozottnak bizonyult.

1. táblázat A kínai és nyugati geopolitikai gondolkodás fejlődése

Kínai és nyugati geopolitika fejlődésének összehasonlítása		
	Nyugati	Kínai
Geopolitikai gondolkodás kezdete	Arisztotelész (Kr. e. 383-322)	Xia- és Shang- dinasztiák (Kr. e. 2070 – Kr. e. 1046)
Geopolitikai gondolkodás megalapozói	filozófusok	stratégák
Térbeliség	globális makro-geopolitika	regionális mikro-geopolitika
Országok jellemzői	sok kis ország	nagy kiterjedésű, természetes határok
Kapcsolatrendszer alapjai	ellenséges	békés
Tényezők	földrajzi	politikai
Célok	terjeszkedés	határvédelem
Geopolitika mint tudomány kialakulása	1900-as évek eleje	1980-as évek
Fő irány	Geopolitika	Geostratégia

Forrás: saját szerkesztés szekunder kutatás alapján

3. Az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés nem egy agresszív geopolitikai törekvés, és nem is célja, hogy Kína egyeduralomra törő hegemon nagyhatalom legyen. Sokkal inkább az USA-val játszott „weiqi” játék eszköze.

A kínai politikai vezetők különböző platformokon nem győzik hangsúlyozni, hogy az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés nem egy geopolitikai törekvés, hanem egy stratégia a világ fenntartható fejlődésének elősegítésére. Azonban a nyugati elemzők mind geopolitikai veszélyről írnak.

A kínai történelmet és kultúrát, továbbá a kínai geopolitikai gondolkodásmód fejlődését áttekintve összegeztem Kínának a világról alkotott képét. A nyugati politikai vezetők, az amerikai és nyugati szakértők Kína felemelkedésének a geopolitikai veszélyeit és az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés fenyegetéseit hangsúlyozzák, de emellett sokszor felmerül Nyugaton témaként Kína állítólagos belső zűrzavara, a kínai „gazdasági lufi” kipukkadása, Kína emberi jogi helyzete is. Ezek elsősorban a nyugati előítéletekből és ismerethiányból fakadnak.

Kína a történelem során megmutatta, hogy egy Kína-központú világrendet képzelt el, amelyben elvárta, hogy tiszteljék, de ugyanakkor Kína is tiszteletben tartotta a többi országot, az általa megszabott hierarchia szerint. Nem voltak gyarmatosító és hódító elképzelései

Kínának és nem akart senkit sem megtéríteni, Kína a múltban a teljesítményével „hódított”. Kína nem szolt bele az országok belpolitikájába és a kínai császári rendszer modelljét sem erőltette rá más országokra. A békés együttélés, a nemzetközi stabilitás és ezzel Kína határainak védelme és a belső rend biztosítása volt a cél. Ebből is jól látszik, hogy bár a világgazdaságban nagyon fontos szerepet töltött be Kína, a világ GDP-jének a 25–30%-át adta egészen a 19. század közepéig, ezt nem használta fel hegemon uralkodási célokra, ehelyett egy hierarchikus rendbe szervezte környezetét.

Ugyanezen gondolatok a mai Kínára is igazak, az ókori kínai tanítások szerint működve, kimondatlanul a yin és yang világegyensúlyára építve, Kínának továbbra sincsenek gyarmatosító céljai, nem szól bele más belpolitikájába és nem is próbálja ráerőltetni saját modelljét másokra, még ha egyre többen írják is ebben a témában. Kína a korábban betöltött szerepét, azaz a világgazdaságban elfoglalt méltó helyét – amely a nyugatiak megjelenéséig tartott – akarja visszaszerezni békés, harmonikus együttműködésben. Ez a „*kínai álom*”, a „*kínai újjászületés*”.

Kína nagyhatalmi ambíciói között nem szerepel a világalom, hanem a további növekedés a cél, és Kína megismertetése a világgal, ahogy ezt a történelem során is láthattuk.

Kína célja a pólusképző szerep egy multipoláris világrendben, ami a hagyományos kínai gondolkodás szerint a „*Változások könyvéből*” eredeztetett yin és yang egyensúly helyreállításának felel meg, vagyis egy olyan állapot elérésének, amelyben csak egy szuperhatalom irányítja a világot, hanem a nemzetek közösen vállalnak felelősséget a világ fenntartható fejlődésének érdekében.

Tehát Kína nem egy geopolitikai jellegű harcot indított Amerika ellen, sőt, nem is a világ nyugati értelemben vett sakk tábláján játszik a nemzetközi sakk szabályai szerint, hanem a kínai gondolkodásmód szerinti „*weiqi*” játékot űzi. Kína a továbbiakban nem bábuként kíván részt venni a játszmban – a világgazdaságban betöltött szerepéből kifolyólag jogosan –, hanem játékosként vagy akár a weiqi-tábla megtervezőjeként képzelet el a saját pozícióját.

Harmadik hipotézisem, miszerint az „*Egy övezet, egy út*” kezdeményezés nem egy agresszív geopolitikai törekvés, és nem is célja, hogy Kína egyeduralomra törv hegemon nagyhatalom legyen, sokkal inkább az USA-val játszott „*weiqi*” játék eszköze, szintén igazoltnak tekinthető kutatási eredményeim alapján.

4. Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezése inkább lehetőségek tárháza, mint veszély forrása. Nem jelent veszélyt mindenkire, csak a Nyugat félti a hatalmát, ezért démonizálja Kínát negatív kommunikációval.

A fenti hipotézis által felvetett kérdésekre nemzetközi kitekintésben keresem a választ, amelynek keretében Kína és a jelenlegi világrend többi nagyhatalmának a kapcsolatát vizsgálom.

A II. világháborút követően kialakult a kétpólusú világrend, amelyben az Egyesült Államok és a Szovjetunió mint két szuperhatalom feszült egymásnak. Az új Kínát egy ilyen nemzetközi környezetben alapították meg Mao Ce-tung vezetésével, aki a kínai „*A három királyság története*” geopolitikai történettárból merítve már a kezdetektől egy Washington–Peking–Moszkva háromszögben gondolkodott.

A Nyugat örömmel fogadta Kína nyitását, és ki is használták a lehetőséget a gazdasági együttműködésre, amelyet Kína is szükségszerűnek látott a további fejlődéséhez.

A Nyugat a 21. századra vette csak észre, hogy Kína felemelkedésével lassan már nem partnerország, hanem versenytárs lesz.

Kína a különböző térségekben egyre több működőtökével jelenik meg, többek között a KKE régióban is. A korábban nyugati országok által jelentősen befolyásolt országokban Kína egyre jobb kapcsolatokat tud kiépíteni a kereskedelmi, turisztikai és egyéb gazdasági együttműködésén keresztül. Számos ország a keleti ország felé nyit, amely trend Magyarország régiójában is megfigyelhető. Bizonyos nyugati körök a Kína–KKE együttműködés miatt aggódnak a legjobban és a KKE régiót Kína trójai falóvaként kezelik.

Kína gyors felemelkedését követően a Nyugat már minden területen versenytársként tekint Kínára, és az egyes régiókban befolyásának csökkentésétől tart, ezért a médián keresztül egyre több kritikával illeti Kínát és próbálja démonizálni a távol-keleti országot olyan kijelentésekkel, mint például, hogy Kína a Kína–KKE együttműködéssel akarja megosztani az Európai Uniót, Kína adósságcsapda-diplomáciát folytat stb. Újra és újra kiemelten jelennek meg a hongkongi események, az emberi jogok kérdése, Tajvan ügye, az ujugorok és tibetiek helyzete és a vallásüldözési témák.

Az „Egy övezet, egy út” kezdeményezésre lehet gazdasági veszélyként tekinteni, de ugyanakkor lehetőségként is érdemes megvizsgálni. A nyugat-európai országok is folyamatos aggodalmukat fejezik ki Kína előretörése kapcsán, de mégis a legtöbb nyugat-európai ország alapító tagként csatlakozott az Ázsiai Infrastrukturális Befektetési Bankhoz. Míg az Egyesült Államok kifejezetten veszélyként tekint az „Egy övezet, egy út” kezdeményezésre, addig a nyugat-európai országok az USA partnereiként folyamatosan kemény kritikát fogalmaznak meg Kínával kapcsolatban, de mégis szoros gazdasági együttműködésre törekednek Pekinggel. Ezek szerint valójában nemcsak a veszélyt, de a lehetőségeket is látják az „Egy övezet, egy út” kezdeményezésben.

A negyedik hipotézisem állításai szerint Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezése inkább lehetőségek tárháza, mint veszély forrása, illetve a BRI nem jelent veszélyt mindenkire, csak a Nyugat félti a hatalmát, ezért démonizálja Kínát negatív kommunikációval, ezek közül a második mindenképp megállja a helyét, esetleg az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés veszélyei kapcsán merülhet fel a kétely, főleg, miután megismertük a kínai ókori stratégiák taktikáit. Az biztos, hogy Kína mindeddig békés szándékkal, a kölcsönös haszon alapján határozta meg az „Egy övezet, egy út” kezdeményezést, de az a jövő kérdése, hogy Kína a későbbiekben milyen szinten fogja kiépíteni nagyhatalmi státuszát és hogy nem fog-e visszaélni a kezdeményezés adta lehetőséggel.

A 21. századra a Föld gazdasági gravitációs súlypontja folyamatosan Ázsia felé tolódik, az „atlanti korszak” 500 éves időszaka lassan lezárul, és egy új korszak, az eurázsiai korszak veszi kezdetét, amelyben nagy szerepet kap Kína.

Fontos, hogy az új világrend kialakulását más szemszögből is megfigyeljük, így másképpen tudjuk értékelni a fejleményeket. Amire eddig veszélyként tekintettünk, az lehet, hogy lehetőség. A világrend átalakulóban, fel kell készülni az új korszakra, meg kell ismernünk a résztvevőket, ezért is érdemes mindenkinek tanulmányozni a kínai ókori bölcsék és stratégiák tanításait.

Alapvető célom volt, hogy az egyoldalú angolszász szakirodalommal szemben – Seneca mondását követve, miszerint „*hallgattassék meg a másik fél is*” – bemutassam a kínai álláspontot is, s ezzel valamiféle arany középutat találjak.

A TÉMAKÖRBE MEGJELENT PUBLIKÁCIÓK JEGYZÉKE

1. **SCIMAGO Q4:** Horváth Levente (2020). The Geopolitical Role of China in the CEE Region. Contemporary Chinese Political Economy and Strategic Relations, Vol. 6, No. 2, August/September 2020. China, Taiwan: Institute of China and Asia-Pacific Studies, National Sun Yat-sen University. pp. 617-651.
2. **„A” kategóriás, országos folyóirat:** Horváth Levente (2020). A kínai geopolitikai gondolkodásmód és az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés. Geopolitikai Szemle, 2020/1., II. évfolyam 1. szám. Magyarország, Szeged: Egyesület Közép-Európa Kutatására. 203-220. oldal
3. **„A” kategóriás, országos folyóirat:** Horváth Levente (2020). Kína geopolitikai szerepe a kelet-közép-európai régióban. Geopolitikai Szemle, 2020/2., II. évfolyam 2. szám. Magyarország, Szeged: Egyesület Közép-Európa Kutatására. 189-210. oldal
4. **„A” kategóriás, országos folyóirat:** Horváth Levente (2020). Magyar–kínai pénzügyi kapcsolatok a kezdetektől napjainkig. Külügyi Szemle, XIX. évfolyam, 2. szám. Hungary, Budapest: Külügyi és Külgazdasági Intézet. 76-100. oldal.
5. Horváth Levente (2018). A kínai geopolitika fejlődése. In: Kína, Indonézia és Vietnam – Geopolitikai összefüggések a 21. században (szerk. Moldicz Csaba). Magyarország, Budapest: Keleti Üzleti Akadémiai Központ, Budapesti Gazdasági Egyetem. 13-30. oldal.
6. Horváth Levente (2018). Foreign Direct Investment (FDI) by China in the world and in the Central-Eastern European region. In: Shanghai Forum Pre-Session: Global Governance and Asia from the perspective of the CEE countries. Hungary, Budapest: Magyar Nemzeti Bank. pp. 94-118.
7. Horváth Levente (2020). Hungarian-Chinese Tourism Diplomacy from the Perspective of Chinese Outbound Tourism. In: A Geopolitical Assessment of the Belt and Road Initiative (szerk. Moldicz Csaba). Hungary, Budapest: Oriental Business and Innovation Center, Budapest Business School University of Applied Sciences. 79-104. oldal.
8. Horváth Levente (2019). Sino-Hungarian Financial Relations. In: International Conference of Economics PhD Students and Researchers in Komarno. Slovakia, Komarno: J. Selye University. 97-107. oldal.
9. Horváth Levente (2019). A kínai filmturizmus fejlődése, avagy Magyarország lehetőségei a kínai turisztikai piacon. In: II. Nemzetközi Marketingturizmus Konferencia: Turizmus, Fogyasztás, Generációk. Magyarország, Pécs: Pécsi Tudományegyetem. 293-302. oldal.
10. Horváth Levente (2018). Educational Relations of China in the Central-Eastern-European Region. In: Shanghai Forum Pre-Session: Global Governance and Asia from the perspective of the CEE countries. Hungary, Budapest: Magyar Nemzeti Bank. pp. 205-233.
11. Horváth Levente (2018). Magyar országimázs építés a Kínai Népköztársaságban. In: I. Nemzetközi Marketingturizmus Konferencia: Generációk a Turizmusban. Magyarország, Pécs: Pécsi Tudományegyetem. 116-124. oldal.